

Розділ 2

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ

CHAPTER 2

THEORY AND PRACTICE OF EDUCATION

УДК 378.115:377.1:687.1

Тетяна Михайлівна Васенок,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри професійної освіти та комп'ютерних технологій Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка, e-mail: v-talya@ukr.net

Інна Віталіївна Шелудько,

кандидат педагогічних наук, ст. викладач кафедри професійної освіти та комп'ютерних технологій Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка, e-mail: inna_sheludko@ukr.net

ПРОЕКТУВАННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ СПЕЦПРЕДМЕТІВ ПТНЗ

У статті розглянуто вимоги сьогодення до змісту і процесу професійної підготовки майбутніх фахівців швейної галузі; основні компоненти навчального процесу з формування професійної компетентності в студентів, які навчаються у вищій школі за напрямом підготовки «Професійна освіта. Технологія виробів легкої промисловості»; шляхи розвитку компетентності з проектування в майбутніх викладачів спецпредметів професійно-технічних навчальних закладів (ПТНЗ) швейного профілю. Розкрито можливості впливу систем автоматизованого проектування одягу (САПРО) на формування професійної компетентності майбутніх фахівців швейної галузі. Запропоновано активніше впроваджувати САПРО у професійну діяльність викладачів спецпредметів ПТНЗ швейного профілю.

Ключові слова: професійна освіта, проектування, професійна компетентність, майбутні викладачі спецпредметів, системи автоматизованого проектування одягу.

Постановка проблеми. Сучасний ринок праці висуває нові вимоги до змісту і процесу професійної підготовки майбутніх фахівців. Працівник сьогодення повинен мати глибокі професійні знання, володіти основами наукової організації праці й культури виробництва; бути здатним до технічної та соціальної творчості, до проектування власної діяльності в різних соціокультурних ситуаціях, самовдосконалення, готовим знаходити шляхи рішення проблем незалежно від поодиноких обставин, до роботи при різних формах організації праці й виробництва в жорстких умовах конкуренції, спроможним виробляти особливу стратегію професійного мислення, поведінки й діяльності [1, с. 4].

Механізм формування особистісних, діяльнісних і соціальних якостей майбутнього фахівця сьогодні зовсім інший, ніж у попередніх поколінь. Саме професійна освіта України здійснює підготовку висококваліфікованих спеціалістів з урахуванням перспектив розвитку освіти і вдосконалення виробництва. Підготовка фахівця високого кваліфікаційного рівня потребує від викладачів глибоких педагогічних знань, ґрунтовної загальної, технологічної, виробничої та проектної культури.

Реалізувати соціальне замовлення суспільства має професійна освіта. Необхідно переосмислити процес професійної підготовки майбутніх викладачів спецпредметів професійно-технічних навчальних закладів (ПТНЗ). Тому актуальною є потреба у підвищенні рівня сформованості професійної компетентності майбутнього випускника вищого навчального закладу, оскільки вона відповідає потребам формування нової якості викладача ПТНЗ та розвитку творчої діяльності суб'єктів навчально-виробничого процесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням професійної підготовки майбутніх фахівців ПТНЗ займалися Н. Алік, В. Безрукова, Т. Дев'ятьярова, Е. Ільїна, Е. Зебра, О. Кириченко, О. Коваленко, О. Марущак, В. Радкевич, Л. Тархан, Е. Ткаченко, Е. Шматко та ін. У дослідженнях розглядалися різні аспекти професійно-технічної та інженерно-педагогічної освіти, вдосконалення професійної підготовки майбутніх викладачів спецпредметів ПТНЗ.

Проблему професійної компетентності розглядали К. Абульханова, О. Арцишевська, А. Вербицький, В. Зязикін, М. Кабардов, В. Калінін, С. Клімов, Ю. Койнова, Н. Кузьміна, Л. Лаптева, А. Маркова, С. Мелешина, Л. Петровська, О. Попова, В. Сластьоніна, Г. Храмова, О. Чернишова та багато інших науковців. Підготовкою фахівців із залученням до проектної діяльності займалися М. Бондаренко, О. Дубасенюк, С. Ізбаш, Л. Кондратова, І. Кольцовська, Л. Лісіна, В. Шеховцова, Г. Шкільова та ін.

Проблема наукового обґрунтування змісту і розвитку компетентності з проектування майбутніх викладачів спецпредметів ПТНЗ залишається недостатньо розробленою і потребує подальшого вивчення.

Формулювання мети статті. Мета статті полягає у дослідженні процесу проектування як засобу формування професійної компетентності майбутніх викладачів спецпредметів ПТНЗ.

Виклад основного матеріалу. Педагогічне проектування на сучасний момент відрізняється різноманіттям підходів до його вивчення, виділенням різних підстав введення нового поняттєвого апарату, акцентуванням різних аспектів самого процесу проектування, відображенням у різних теоретичних моделях, дослідженням з різних позицій.

Незважаючи на достатньо тривалу історію розвитку уявлення про педагогічне проектування, донині немає єдиного трактування поняття. Педагогічне проектування науковці розглядають на двох рівнях. По-перше, як одну з функцій педагогічної діяльності (перспективне планування завдань і способів їх вирішення). По-друге, як окремий вид діяльності, що має свою власну структуру: діагностування об'єкта проектування, концептуальне моделювання, систему керування проектом, етапи реалізації проекту, критерії оцінювання успішності виконання проекту.

О. Марущак [2] зазначає, що проектування – це послідовні дії від поставленої проблеми до розроблення рішення, яке задовольняє суспільні та індивідуальні потреби і виробничі можливості. Основний зміст проектування передбачає конструювання сукупності дій та засобів, що забезпечують розв'язання поставлених завдань і проблем, досягнення визначених цілей. Успішність проектування забезпечується за умови правильної логічної послідовності дотримання етапів виконання творчих проектів.

Педагогічне проектування сьогодні вітчизняні науковці розглядають як «важливий етап діяльності вчителя, який намагається технологізувати процес освіти зі свого предмета. Технологізувати освітній процес – це, насамперед, побудувати проект майбутнього процесу, який гарантує досягнення кінцевого результату. Спроекувати – це побудувати упорядковану систему технологізованих процедур освітнього процесу, обов'язкове виконання яких гарантує досягнення запланованого результату» [3, с. 4].

В. Давидов визначає проектування як вид пізнання, характерною особливістю якого є не вивчення того, що вже існує, а створення нових продуктів й одночасно пізнання того, що тільки може виникнути. При цьому він пов'язує основні види пізнання такі, як: дослідження, проектування, конструювання, програмування, планування.

А. Новіков деталізує досліджувану нами проблему у зв'язку з навчальним процесом і виокремлює поняття «педагогічне проектування» як детермінанту розвитку, педагогічні

знання, педагогічну творчість і новаторство, зростання кількості форм, методів, засобів навчання і виховання [4].

Педагогічне проектування становить специфічну діяльність педагога, пов'язану з розробленням і реалізацією освітніх проектів щодо організації навчальної діяльності тих, хто навчається, для студентів – це активізація пізнавальних інтересів, збагачення соціально-професійного досвіду, розвиток професійно важливих якостей (С. Шишов, В. Кальней, О. Міщенко, Т. Матвеева).

Учені (О. Заїр-Бек, В. Давидова, Н. Дука, О. Саранова, В. Докучаєва та ін.) розглядають процес проектування як певний вид творчої діяльності, яка у своєму розвитку пов'язується з дослідженням, прогнозуванням, моделюванням, програмуванням, соціальним управлінням; як творчу побудову й реалізацію педагогічних ідей, метою яких є перетворення та вдосконалення освітньої системи; як інноваційну педагогічну діяльність окремого педагога або цілого колективу, що відтворюється в їхніх педагогічних поглядах стосовно навчально-виховного процесу; як феномен, що виник у процесі взаємодії нових тенденцій у педагогічній теорії та інноваційній педагогічній практиці [5].

За результатами нашого дослідження зробимо узагальнення:

- педагогічне проектування можна розглядати як структурні й процесуальні характеристики діяльності, спрямовані на вирішення різних проблем у педагогічному процесі;
- об'єктом педагогічного проектування є освітні системи різного рівня й характеру або їх структурні компоненти, які також досліджуються у взаємозв'язку з системою в цілому;
- педагогічне проектування – продуктивна діяльність, результатом якої є проект і програма його реалізації в практику освіти, а також результати навчання, які мають місце під час виконання проекту.

Логічна структура проектної діяльності охоплює такі компоненти: суб'єкт, об'єкт, предмет, форми, засоби, методи діяльності, її результат.

На характер функціонування педагогічної системи мають вплив такі чинники: філософія освіти, розвиток науки і техніки, культури, державна політика в галузі освіти, нормативно-правове забезпечення освіти. Указані чинники визначають зміст та технологію педагогічної дії, характер взаємодії учасників навчально-виховного процесу й потребують від педагогічного працівника певного рівня професійної компетентності (Є. Бачинська).

У загальному випадку під професійною компетентністю розуміють інтегративну характеристику ділових і особистісних якостей фахівця, що відображає рівень знань, умінь, досвіду, достатніх для досягнення мети з певного виду професійної діяльності, а також його моральну позицію.

Поняття «професійна компетентність» науковці трактують по-різному. Компетентність – це сукупність знань і умінь, необхідних педагогу для ефективної професійної діяльності: вміння аналізувати і прогнозувати результати праці, використовувати сучасну інформацію... Професійна компетентність передбачає сформованість умінь розмірковувати й оцінювати професійні ситуації і проблеми, творчий характер мислення; виявлення ініціативи у виконанні виробничих завдань; усвідомлення розуміння особистісної відповідальності за результати праці; здатність до управління виробничим колективом; прийняття раціональних рішень у вирішенні конкретних завдань і проблем (О. Тихомиров).

На засадах гуманістичної парадигми освіти ведеться інтенсивний пошук, розроблення, апробація особистісно орієнтованих технологій навчання, створення моделей професійної компетентності та визначення критеріїв оцінювання результатів освітньої діяльності.

У наукових працях А. Вербицького, М. Кабардова, Н. Кузьміної представлено процесуальний підхід до розуміння професійної (педагогічної) компетентності. Він пов'язаний із визначенням змісту педагогічної компетентності тільки через систему знань, умінь і навичок без урахування мотиваційно-ціннісної сфери особистості.

І. Зязюн до структури педагогічної компетентності відносить базові знання, вміння, ціннісні орієнтації педагога, стиль взаємовідносин із людьми, з якими він працює, його

педагогічну культуру [6].

Під «професійною компетентністю» потрібно розуміти інтегровану особистісну характеристику, що охоплює психологічну (розуміння та усвідомлення власної діяльності) та теоретичну (набуття особистісно значущих знань та вмінь) готовність педагога до діяльності, його здатність вирішувати на практиці педагогічні завдання та виконувати роботу в цілому. Формування та розвиток професійної компетентності є процесом безперервним (С. Бачинська).

Проблему професійної компетентності розглядають: як певний психічний стан, що дозволяє діяти самостійно, відповідно, тобто оволодіння людиною здатністю та вмінням виконувати означені трудові функції (А. Маркова); як наявність спеціальної освіти, широкої, спільної та спеціальної ерудованості, постійне підвищення власної науково-професійної підготовки (В. Зазикін, О. Чернишова); як професійну підготовку та здатність суб'єкта праці до виконання завдань та обов'язків повсякденної діяльності (К. Абульханова [8]); як потенційну готовність вирішувати поставлені завдання зі знанням справи (В. Калінін, О. Попова [9; 10]).

Психолого-педагогічна література передбачає трактування професійної компетентності так:

- система знань та вмінь педагога, що виявляється під час вирішення на практиці професійно-педагогічних завдань (Н. Кузьміна);
- система знань та вмінь, на основі яких формується творчий потенціал учителя та будується його діяльність (Т. Браже);
- система знань та вмінь, адекватних структурі та змісту педагогічної діяльності, культура професійної діяльності, професійні цінності та стереотипи (Л. Фішман).

Аналіз психолого-педагогічної літератури з проблеми дозволяє стверджувати, що показниками професійної компетентності є: спільна сукупність об'єктивно необхідних знань, умінь і навичок; вміння правильно розпоряджатися ними під час виконання своїх функцій; знання можливих наслідків означених дій; практичний досвід і результат праці людини; гнучкість методу, критичність мислення; а також професійні позиції, індивідуально-психологічні якості особистості.

Таким чином, зазначимо, що професійна компетентність – категорія не стала, а динамічна. У зв'язку із цим існує потреба у створенні гнучкої моделі її розвитку, яка повинна відповідати вимогам часу як змістовно, так і технологічно.

Поняття професійної компетентності пов'язане з формуванням у свідомості особистості образу ідеального фахівця, який творчо виконує на високому професійному рівні педагогічну діяльність. Ключовими категоріями в розумінні сутності поняття «професійна компетентність» є знання та вміння. Від ступеня їх розвитку залежить якість педагогічної діяльності.

Основними компонентами навчального процесу є: мета навчання, завдання навчання, зміст освіти (навчання), методи навчання, засоби та форми організації навчання (О. Падалка, А. Нісімчук, І. Смолюк, О. Шпак).

Для більшості фахівців формування професійної компетентності розпочинається в профільних класах загальноосвітніх або професійно-технічних навчальних закладах і продовжується у вищій школі. Фахівець сьогодення повинен не тільки мати ґрунтовні базові знання з обраної професії, а й уміти самостійно оновлювати їх, виконувати творчий пошук, приймати нетрадиційні рішення. Він має передбачати, прогнозувати, аналізувати та обирати раціональні шляхи й засоби навчання, застосовувати найновіші технології в галузі інженерії. На часі актуальною є потреба в підвищенні загального інженерного рівня фахівця будь-якої галузі, зокрема швейної галузі легкої промисловості.

Інженерна діяльність фахівця пов'язана з розробленням технічних об'єктів – з їх проектуванням. Інженерна діяльність викладача спецпредметів ПТНЗ швейного профілю пов'язана з проектуванням швейних виробів, яке стає сьогодні неможливим без застосування комп'ютерних технологій і систем автоматизованого проектування одягу (САПРО). Це особливо важливо для підготовки майбутніх викладачів спецпредметів ПТНЗ швейного профілю і навчання їх комп'ютерного проектування одягу внаслідок зміни методології й

технології проектування, переміщення акцентів з трудомістких проектних процедур на наукомісткі процедури. Використання комп'ютерних технологій і САПРО має перевести професійну проектну діяльність викладача спеціальних предметів на новий, більш високий якісний рівень, скоротити час і підвищити якість процесу проектування в професійній діяльності майбутніх фахівців швейної галузі.

Зростання вимог до якості швейних виробів і підготовки кадрів для певної галузі у ХХІ столітті вимагає глибоких професійних знань і творчого підходу до справи від фахівців модної індустрії різних кваліфікацій та етапів виготовлення одягу.

Посилення вимог до професійно-практичної підготовки фахівців різних рівнів зумовлено необхідністю її наближення до міжнародних стандартів якості, скорочення обсягів некваліфікованої та малокваліфікованої праці в процесі проектування і виготовлення одягу, постійним зростанням конкуренції на ринку праці та готової продукції масового попиту.

Педагогічне та інженерне проектування є важливими складовими праці викладача ПТНЗ швейного профілю. Підготовка майбутніх фахівців «високої кваліфікації, здатних здійснювати соціально-професійну та виробничо-технологічну діяльність в професійно-технічних навчальних закладах різного типу є першочерговим, пріоритетним напрямком розвитку вищої освіти» [1, с. 5].

У системі професійної освіти інженерна складова має слугувати, з одного боку, задоволенню соціотехнічних потреб суспільства, прогрес яких неможливий без компетентних фахівців, а з іншого – задоволенню потреб особистості в інтелектуальному, культурному й моральному розвитку. Завдання сучасного технічного прогресу вимагають подальшого вдосконалення підготовки студентів, які отримують професійну освіту, до проектної діяльності як однієї із основних складових професійної діяльності.

Підготовка у вищому навчальному закладі майбутніх викладачів спецпредметів ПТНЗ швейного профілю спрямована на формування нової якості викладача ПТНЗ та розвитку творчої діяльності суб'єктів навчально-виробничого процесу.

Головне завдання фахівців швейної галузі полягає в попередньому інженерно-технічному розробленні базових конструкцій і зразків одягу. Основними процесами, що визначають якість одягу на стадії «домашинного» проектування є моделювання і конструювання.

Практика доводить, що проектування швейних виробів у вищих навчальних закладах ХХІ століття продовжують навчати традиційно: використовують різні методики конструювання з ручним методом побудови креслень конструкцій.

Сучасний рівень проектування в швейній галузі доводить її неконкурентоспроможність на споживчому ринку. Вимогами сьогодення є прискорення темпів виробництва, висока динаміка змінюваності моделей одягу, розширення асортименту виробів, скорочення часу на розроблення нових моделей одягу. Це вимагає переосмислення методології процесу проектування, що здійснюється під час підготовки майбутніх викладачів спецпредметів ПТНЗ, зокрема вивчаючи дисципліну «Проектування швейних виробів».

Головною метою навчальної дисципліни «Проектування швейних виробів» у ВНЗ є надання студентам знань, умінь і практичних навичок у застосуванні досвіду інженерного проектування у процесі розроблення проектів швейних виробів й прийняття проектного рішення; вільне володіння методами аналізу, синтезу та оптимізації параметрів проектного завдання будь-якої складності.

Сучасний стан ринку швейних виробів характеризується домінуванням товарів імпортного виробництва. У зв'язку з цим розроблення та освоєння нових технологій виконання проектних робіт під час створення одягу, що базуються на застосуванні сучасної комп'ютерної техніки, найновішого електронного та автоматичного обладнання. Це є важливим завданням, яке стоїть перед працівниками швейної галузі.

Зростання обсягу проектних робіт в умовах сучасного ринку особливо гостро ставить завдання скорочення термінів і підвищення якості процесу проектування. Одним із засобів вирішення цієї проблеми є комплексна комп'ютеризація та автоматизація процесів підготовки

виробництва і упровадження систем автоматизованого проектування (САПР). Цей засіб дозволяє отримати значний економічний ефект завдяки підвищенню продуктивності праці, скороченню витрат на проектування, раціональному використанню сировини й робочої сили, підвищити інженерний рівень процесу проектування моделей одягу з більш ефективним використанням інженерних кадрів, а також вивільнити час для творчої проектної діяльності.

Швидкий розвиток комп'ютерних технологій мав би сприяти переходу від традиційних ручних методів проектування до нових комп'ютерних систем розроблення нових моделей одягу. Але так не сталося. Застосування комп'ютерів у проектній діяльності не сприяє полегшенню праці та підвищенню якості вирішення проектних задач. Швейна галузь виявилася неготовою до прийняття комп'ютерних технологій.

Розвиток комп'ютерних технологій у нашій країні розпочався значно пізніше, ніж у розвинутих країнах. Тому створення вітчизняних САПРО відстало від таких систем закордонного походження.

На сучасному етапі розвитку промисловості України швейна галузь перебуває в дуже критичному стані: зменшується кількість великих підприємств з виготовлення одягу і навпаки, збільшується кількість підприємств індивідуального та невеликих підприємств масового виготовлення одягу.

Визначаючи значущість комп'ютерних технологій, керівництвом швейної галузі було придбано кілька видів САПРО в різних закордонних фірм. Але через велику ціну таких систем їх можна було встановити тільки на великих підприємствах. На підприємствах індивідуального та невеликих підприємствах масового виготовлення одягу фахівці продовжують працювати в ручному режимі або перебувають на стадії вибору і впровадження системи САПР.

Сучасні вимоги до професійної підготовки фахівців різних рівнів зумовлено необхідністю її наближення до міжнародних стандартів якості, скорочення обсягів некваліфікованої та малокваліфікованої праці в процесі проектування і виготовлення одягу, постійним зростанням конкуренції на ринку праці та готової продукції масового попиту. Зростання вимог до якості швейних виробів вимагає вдосконалення процесу підготовки професійно компетентних працівників та їхніх викладачів. Вимоги сьогодення до освітян пояснюються тим, що більшість майбутніх кваліфікованих робітників швейної галузі працюватиме на підприємствах, оснащених САПР. Відповідно, майбутні викладачі ПТНЗ швейного профілю мають не тільки орієнтуватися в основних теоретичних питаннях використання комп'ютерних технологій, але і вміти застосовувати їх на практиці під час проектування та виготовлення одягу.

Для навчальних закладів, в яких відбувається професійна підготовка майбутніх фахівців швейної галузі, придбання кількох видів САПР для навчально-виробничого процесу є неможливим через велику вартість. Це є негативним стримульовальним чинником у підготовці сучасного професійно компетентного працівника нового типу.

Нами була здійснена спроба автоматизувати процес проектування жіночого плечового виробу. Розроблення базової конструкції одягу в автоматизованому режимі значно полегшило, спростило та прискорило процес проектування швейного виробу. Швидкий метод побудови розгорток поверхні одягу дозволив вивільнити час на другий етап проектування одягу – моделювання. Користувачам залишалося більше часу на творчу частину роботи – нанесення фасонних ліній і отримання запроєктованої моделі виробу на папері.

Таким чином, унесені зміни до змісту і засобів навчання дозволили суттєво вдосконалити навчально-виробничий процес підготовки майбутніх викладачів ПТНЗ і підвищити рівень сформованості професійної компетентності в студентів, які навчаються за напрямом підготовки «Професійна освіта. Технологія виробів легкої промисловості».

Висновки. Ураховуючи потребу нашої країни в якісному вітчизняному одязі, висококваліфікованих фахівців і швейної, і педагогічної галузей з високим рівнем культури, духовності, соціальної і творчої активності, особливо гостро постає проблема формування професійної компетентності майбутніх викладачів спецпредметів ПТНЗ за допомогою

найсучасніших комп'ютерних технологій, спрямованих на вирішення науково-технічних завдань щодо подальшого вдосконалення методів проектування базових конструкцій одягу, зокрема технологій комп'ютерного проектування одягу (САПРО).

В умовах сьогодення більшість майбутніх кваліфікованих робітників швейної галузі працюватимуть на підприємствах, оснащених системами автоматизованого проектування одягу. Тому, майбутні викладачі ПТНЗ швейного профілю мають не тільки орієнтуватися в основних теоретичних питаннях використання комп'ютерних технологій, але і вміти застосовувати їх на практиці під час проектування та виготовлення одягу.

Автоматизація процесу проектування одягу здатна забезпечити країну якісним трудовим потенціалом, надати якісну професійну підготовку з урахуванням вимог сьогодення, забезпечити трудоворесурсну безпеку країни і сприяти формуванню професійної компетентності у фахівців швейної галузі.

Таким чином, для успішної професійної діяльності майбутніх викладачів спецпредметів ПТНЗ швейного профілю в сучасних умовах розвитку суспільства, підвищення рівня сформованості професійної компетентності виявилось достатнім удосконалити зміст навчального матеріалу, засоби навчання і автоматизувати процес проектування. Викладачам ПТНЗ бажано знаходити шляхи й активніше впроваджувати до навчально-виробничого процесу системи автоматизованого проектування одягу.

Матеріал статті не вичерпує всіх аспектів зазначеної проблеми і відкриває нові перспективи для формування професійної компетентності майбутніх викладачів спецпредметів ПТНЗ, подальшої автоматизації процесу проектування швейних виробів і розроблення доступних систем автоматизованого проектування одягу для використання у навчально-виробничій діяльності майбутніх фахівців.

Подальші дослідження планується провести у напрямі вивчення проблем формування професійної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників швейної галузі.

Список використаних джерел та літератури

1. Концепція розвитку інженерно-педагогічної освіти в Україні: проект / [за ред. О. Е. Коваленко]. – Х. : УПА, 2004. – 20 с. – (Нормативні правові документи).
2. Марущак О. Проектно-технологічна діяльність у професійній підготовці майбутніх учителів технологій з дизайну костюма / О. Марущак // Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету. – 2013. – Ч. 3. – С. 165–172.
3. Бондар С. П. Перспективні педагогічні технології в шкільній освіті : навчальний посібник / С. П. Бондар, Л. Л. Момот, Л. А. Липова, М. І. Головка. – Рівне : Редакційно-видавничий центр «Теніс», 2003. – 200 с.
4. Новиков А. М. Проектирование педагогических систем / А. М. Новиков // Среднее профессиональное образование. – 1999. – № 4. – С. 23–26.
5. Докучаєва В. В. Проектування інноваційних педагогічних систем у сучасному освітньому просторі : монографія / В. В. Докучаєва. – Луганськ, 2005. – 300 с.
6. Зязюн І. А. Інтелектуально-творчий розвиток особистості в умовах неперервної освіти / І. А. Зязюн // Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи : монографія / [за ред. І. А. Зязюна]. – К. : ВІПОЛ, 2000. – С. 11–57.
7. Маркова А. К. Психологические критерии и ступени профессионализма учителя / А. К. Маркова // Педагогика. – 1995. – № 6. – С. 55–63.
8. Психология и педагогика : учебное пособие / [под ред. К. А. Абульхановой, Л. Г. Лаптева, В. А. Слостенина]. – М. : Совершенство, 1998. – 320 с.
9. Калінін В. О. Формування професійної компетентності вчителя іноземної мови в новій мовній політиці / В. О. Калінін // Формування професійної компетентності майбутнього вчителя іноземної мови засобами інноваційних технологій: збірник наукових праць. – Житомир : Видавництво ЖДУ імені І. Франка, 2005. – С. 193–197.
10. Попова Е. В. Психолого-педагогическая компетентность как научно-педагогическая проблема / Е. В. Попова // Известия Южного отделения Российской академии образования. – Выпуск 1. – Ростов – на – Дону, 1999. – С. 127–136.

Татьяна Михайловна Васенок,

кандидат педагогических наук, доцент
кафедры профессионального образования
и компьютерных технологий
Глуховского национального педагогического
университета имени Александра Довженко,
e-mail: v-talya@ukr.net

Инна Витальевна Шелудько,

кандидат педагогических наук, ст. преподаватель
кафедры профессионального образования
и компьютерных технологий
Глуховского национального педагогического
университета имени Александра Довженко,
e-mail: inna_sheludko@ukr.net

**ПРОЕКТИРОВАНИЕ КАК СПОСОБ ФОРМИРОВАНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ
КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩИХ ПРЕПОДАВАТЕЛЕЙ СПЕЦПРЕДМЕТОВ ПТУЗ**

В статье рассмотрены требования сегодняшнего дня к содержанию и процессу профессиональной подготовки будущих специалистов швейной отрасли; основные компоненты учебного процесса по формированию профессиональной компетентности у студентов, которые обучаются в высшей школе по направлению подготовки «Профессиональное обучение. Технология изделий легкой промышленности»; пути развития компетентности в проектировании у будущих преподавателей спецпредметов профессионально-технических учебных заведений (ПТУЗ) швейного профиля. Раскрыты возможности влияния систем автоматического проектирования одежды (САПРО) на формирование профессиональной компетентности будущих специалистов швейной отрасли. Предложено активнее внедрять САПРО в профессиональную деятельность преподавателей спецпредметов ПТУЗ швейного профиля.

Ключевые слова: профессиональное обучение, проектирование, профессиональная компетентность, будущие преподаватели спецпредметов, системы автоматизированного проектирования одежды.

Tatiana Vasenok,

Ph.D., Associate Professor Department of Vocational
Education and Computer Technology
Glukhiv Oleksander Dovzhenko
National Pedagogical University,
e-mail: v-talya@ukr.net

Inna Sheludko,

Ph.D., senior teacher Department of Vocational
Education and Computer Technology
Glukhiv Oleksander Dovzhenko
National Pedagogical University,
e-mail: inna_sheludko@list.ru

**DESIGNING AS A FORM OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF FUTURE
TEACHERS OF SPECIAL SUBJECTS**

The article deals with the present requirements for the content and process of training of future clothing industry specialists; the main components of the educational process of formation of professional competence of students enrolled in higher education in the direction of «Professional

Education. The technology of Light industry»; how to develop competence in project activity in future teachers of special subjects. It reveals the possible impact of automated designing garments for the formation of professional competence of future garment industry specialists. It proposed to the educational process, the manufacturing process of garments and increased formation of professional competence to apply computer-aided designed clothes.

Introduction. *The current labor market poses new requirements for the content and process of training of future specialists. Today the worker must have professional expertise, know the basics of scientific work organization and cultural production; be capable of technical and social creativity to design their own activities in various social and cultural situations, be able to find ways of solving problems regardless of individual circumstances, work in various forms of work organization and production in tough competitive environment, able to produce special strategy professional thinking, behavior and activity.*

Implementing the social order of society has professional education. Therefore, it is necessary to rethink the process of training future special subject teachers, vocational education (VET). Therefore, there is an urgent need to improve the level of formation of professional competence of future graduates of the university, because it meets the needs of formation of a new vocational schools and a teacher of creative activity of educational-production process.

Purpose. *The purpose of the article is to study the design process as a means of professional competence of future teachers of special subjects in vocational schools.*

Methods. *The methods are aimed at a comprehensive study of the problem of formation of professional competence of future teachers of vocational special subject teacher's sewing profile which complement each other and make it possible to achieve the goal. These include: theoretical and empirical methods, methods of mathematical statistics.*

Results. *The practice proves that the design of garments in the XXIst century higher education continues to be taught traditionally, using different constructing methods with manual methods of constructing drawing designs.*

The current level of design in the garment industry is not competitive in the consumer market. The requirements of today are accelerating the pace of production, high turnover dynamics fashion, expanding the range of products, reduce the development time for new models of clothes. This methodology requires rethinking the design process, carries out during the preparation of future vocational education teachers, including studying the subject "Design of Garments".

The main goal of discipline «Designing Garments» is to provide students with knowledge, skills, and practical experience in the application of engineering design experience in drafting and adoption of garments design solution; fluent methods of analysis, synthesis and optimization of design problems of any complexity.

The increase in project work in today's market seeks to reduce the time and to improve the quality of the design process. One way of solving this problem is complex computerization and automation of production, preparation, and implementation of computer-aided design (CAD). This tool provides a significant economic benefit by increasing productivity, reducing costs for design, efficient use of raw materials and labor, increases the level of engineering design process models with clothes more efficient engineering staff, and free up time for creative design work.

The rapid development of computer technology would facilitate the transition from traditional manual methods to design new computer systems to develop new models of clothes. But it did not happen. The use of computers in the project activity is not conducive to facilitate work and improve the quality of solving design problems. Sewing industry was not ready to accept computer technology. The development of computer technology in our country started much later than in developed countries. Therefore, the creation of domestic CAD is behind those of foreign origin.

At the present stage of development, the industry of Ukraine garment industry is in a critical condition, reduces the number of large enterprises in manufacturing garments, and vice versa, the number of individual enterprises and small enterprises mass production of clothing.

Determining the importance of computer technology leadership garment industry purchased

several kinds of CAD in various foreign companies. But because of the high price, these systems can be installed only in large enterprises. The enterprises of individual and small business experts mass production of clothing continue to operate in the manual mode or at the stage of selection and implementation of CAD.

Originality. We made an attempt to automate the process of designing women's shoulder product. The development of basic design clothes in automatic mode is a lot easier, simplified and accelerated the process of designing garments. A quick method for constructing scans the surface of clothing allowing free time on the second stage of designing clothes – modeling. The users remain more time on the creative part of work - drawing lines and shapes to obtain product model projected on paper.

Thus, changes to the content and learning tools have allowed to improve significantly training and production process of training future teachers of vocational schools and increase the level of formation of professional competence of students in the field of «Professional Education. The technology of light industry».

Conclusion. It has given the need highly skilled clothing for our country's national dress quality, and educational sectors with high culture, spirituality, social and creative activity, especially the acute problem of formation of professional competence of future teachers of vocational schools using advanced computer technologies to solve scientific and technical problems for the further improvement of methods of designing basic design clothes, including computer-aided design technology clothing (CAD).

In terms of today's most future skilled workers, sewing industry work in enterprises is equipped with CAD clothing. Therefore, future teachers of vocational sewing profile should not only focus on basic theoretical issues of computer technologies, but also be able to apply them in practice for the design and manufacture of clothing.

Designing garments, computer design clothes, the presence of these disciplines are scientifically justified and necessary for the preparation of vocational teachers and form their professional competence. Automating the process of designing clothes country will provide quality employment potential and provide quality training to meet the requirements of our time, labor resource to ensure the security of the country and promote the professional competence of specialists in the clothing industry.

Further research is scheduled in the study of problems of formation of professional competence of skilled sewing industry workers.

Key words: vocational education, planning, professional competence, future special subject teachers, computer aided clothes design.

References

1. The concept of engineering pedagogical education in Ukraine: draft / [O. E. Kovalenko]. – X : UIPA, 2004. – 20 p. – (Normative legal documents).
2. Maruschak A. Design and technological activities in the training of future teachers technologies costume design / O. Maruschak // Proceedings of Uman State Pedagogical University. – 2013 – Part 3. – P. 165–172.
3. Bondar S.P. Promising educational technology in school education: Textbook / S. P. Cooper, L. Momot, L.A. Linden, M.I. Golovko. – Exactly: Editorial and Publishing Center «Tennis», 2003. – 200 p.
4. Novikov A. Designing of Teaching / A.M. Novikov // Middle Professional education. – 1999. – № 4. – P. 23–26.
5. Biotechnology V.V. Designing innovative educational systems in modern educational space: Monograph / V.V. Biotechnology. – Lugansk, 2005. – 300 p.
6. Zyazyun I.A. Intellectual and creative development of the individual in terms of continuing education // Continuous education: problems, searches, prospects: Monograph / [I.A. Zyazyuna]. – K. : VIPOL, 2000. – P. 11–57.
7. Markov A.K. Psychological Criteria and teacher professionalism Steps / A.K. Markova //

Pedagogy. – 1995. – № 6. – P. 55–63.

8. Psychology and pedagogy: Uchebnoe posobie / [K.A. Abulhanovoy, L.G. Laptev, V. A. Slastenyna]. – Moscow: Perfection, 1998. – 320 p.

9. Kalinin V. Formation of professional competence of teachers of foreign languages in the new language policy / V. Kalinin // Formation of professional competence of future teachers of foreign languages by means of innovative technologies, technologies. – Exactly: Publisher hoped Franko, 2005. – P. 193–197.

10. Popov E.V. Psychological-pedahohycheskaya as scientific competence pedahohycheskaya problem / E.V. Popova // Proceedings of the Russian Academy of Yuzhny otdelenie education. – Issue 1. – Rostov-on-Don, 1999. – P. 127–136.

Отримано редакцією 30.05.2017 р.

УДК 81'255:811.111+811.161.2(045)

Людмила Олександрівна Максименко,

кандидат педагогічних наук, доцент,
докторант кафедри методики викладання
іноземних мов

й інформаційно-комунікаційних технологій

Київського національного

лінгвістичного університету,

e-mail: l.o.maksymenko@gmail.com

ПРОБЛЕМА ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ СТРАТЕГІЇ В НАВЧАННІ ПИСЬМОВОГО ДВОСТОРОННЬОГО ПЕРЕКЛАДУ

У статті розглянуто проблему стратегій перекладу в методиці навчання письмового перекладу. Робота містить аналіз різних поглядів на стратегію перекладу і їх визначення. Також представлено наявні категорії досліджуваного поняття, такі як текстові й процедурні, локальні й глобальні, ті, які властиві тексту перекладу, і процес-орієнтовані стратегії. Представлено результати деяких емпіричних досліджень механізму прийняття рішень перекладачами. Зроблено спробу узагальнити підходи та класифікації, наявні в сучасній науці, для того, щоб використати їх результати для створення методики формування компетентності в письмовому двосторонньому перекладі.

Ключові слова: письмовий переклад, процес перекладу, стратегія перекладу, компетентність у письмовому двосторонньому перекладі.

Постановка проблеми. Розвиток методики навчання перекладу сприяє нагальність заглиблення в процеси прийняття перекладацьких рішень, які визначають загальну спрямованість дій перекладача і позначаються терміном «стратегія перекладу». Виконання такого завдання можливе, на нашу думку, лише за умови ретельного вивчення дослідниками процесів, які тривають усередині мозку інтерпретатора, адже саме в ньому народжуються і реалізуються типові алгоритми або унікальні стратегії діяльності перекладача, зміст яких і є сферою дослідження і повинен бути використаний для розроблення ефективної методики навчання письмового двостороннього перекладу.

Особливості кожного виду перекладу породжують специфічні проблеми, які вимагають спеціальних компетентностей від перекладача, а також використання конкретних стратегій і розроблення механізмів прийняття рішень.

Стратегія перекладу (СП) є одним з найбільш неоднозначних понять у перекладознавстві, у яке не лише вкладають різні значення, але й одні й ті ж явища називають різними термінами: послідовність дій, методи, операції, заміни, тактики, норми тощо. Причина